

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Sa/1/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8021200011
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboslava Mruškovičová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8021200011.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove, sudkyňou JUDr. Ľuboslavou Mruškovičovou, v právnej veci žalobcu T. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX Q. XXX, právne zastúpeného Mgr. Michalom Ferčákom, advokátom, so sídlom Bernolákova 29, 955 01 Topoľčany, proti žalovanej Sociálnej poisťovni, ústredie, ul. 29. augusta 8 a 10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Generálneho riaditeľa žalovanej zo dňa 28. novembra 2020 číslo: XXX XXX XXXX X na základe správnej žaloby, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozhodnutie Generálneho riaditeľa žalovanej zo dňa 28. novembra 2020 číslo: XXX XXX XXXX X a v r a c i a vec žalovanej na ďalšie konanie.

P r i z n á v a žalobcovi voči žalovanej právo na úplnú náhradu trov konania s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

odôvodnenie:

I.

1. Generálny riaditeľ žalovanej, ako orgán príslušný podľa § 215 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len zákona) rozhodol o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava zo dňa 07. júla 2020 č. XXX XXX XXXX X tak, že podľa § 218 ods. 2 zákona odvolanie zamietol a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil.

2. V odôvodnení preskúmaného rozhodnutia citoval § 218 ods. 1, 2 zákona. Uviedol, že prvostupňový správny orgán Sociálna poisťovňa, ústredie na základe žiadosti o starobný dôchodok spísanej dňa 02.06.2020 rozhodla rozhodnutím zo dňa 07.07.2020 č. XXX XXX XXXX 0, ktorým žalobcovi podľa § 65, § 82 a § 293dx zákona priznala starobný dôchodok od 24. marca 2020 v sume 194,60 Eur mesačne.

3. Proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredie podal žalobca odvolanie. Generálny riaditeľ žalovanej odvolacie námietky v rozhodnutí konkretizoval.

4. Ďalej uviedol, že z administratívneho spisu vyplýva, že žiadosťou spísanou v Sociálnej poisťovni, pobočke Humenné dňa 2. júna 2020, požiadal o priznanie starobného dôchodku od 24. marca 2020.

5. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 7. júla 2020, bol účastníkovi konania podľa § 65, § 82 a § 293dx zákona od 24. marca 2020 priznaný starobný dôchodok v sume 194,60 EUR mesačne.

6. Podľa § 65 ods. 1 zákona v znení zákona č. 555/2007 Z. z. poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

7. Účastník konania zákonom stanovený dôchodkový vek podľa § 65 ods. 2 a prílohy č. 3a zákona dosiahol dovŕšením 62 rokov a šiestich kalendárnych mesiacov dňa 24. marca 2020.

8. Obe zákonom stanovené podmienky nároku na starobný dôchodok účastník konania splnil od 24. marca 2020, preto mu bol v súlade s jeho žiadosťou, starobný dôchodok od uvedeného dňa priznaný.

9. K 24. marcu 2020 účastník konania dosiahol dôchodkový vek a získal celkovo 17 rokov a 58 dní obdobia dôchodkového poistenia, čím splnil podmienky nároku na starobný dôchodok.

10. Na nárok na dôchodok boli účastníkovi konania započítané všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia a vymeriavacie základy dosiahnuté v rozhodujúcom období, a to na základe údajov uvedených v žiadosti o dôchodok, priložených dokladoch a na základe údajov nachádzajúcich sa v informačnom systéme Sociálnej poisťovne, ústredie.

11. Podľa § 60 ods. 2 zákona obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta a profesionálneho vojaka, ak toto obdobie policajt a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

12. Podľa § 255 ods. 5 zákona sa za obdobie dôchodkového poistenia považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie poistenec nezískal v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok a nebol mu priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

13. Z obsahu administratívneho spisu účastníka konania je zrejmé, že účastníkovi konania bol od 1. januára 2015 priznaný výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 328/2002 Z. z.).

14. Na účely priznania výsluhového dôchodku bola účastníkovi konania, podľa potvrdenia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky zo dňa 10. februára 2015, zhodnotená doba výkonu štátnej služby potvrdená Colným úradom Michalovce pod sp. zn. XXXXXXXX/X/XXXX/XXXX zo dňa 7. januára 2015 a to, doba služobného pomeru v colnej správe (finančnej správe) od 1. decembra 1991 do 31. decembra 2014 a doba výkonu základnej vojenskej služby alebo náhradnej služby od 29. septembra 1978 do 26. septembra 1980. Podľa uvedeného potvrdenia zamestnanie - funkcia colník nebola v prechádzajúcich obdobiach zaradená v rezortných zoznamoch v I. ani v II. pracovnej kategórii.

15. Pretože účastník konania získal obdobie výkonu služby v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu, v súlade s § 255 ods. 5 zákona sa doba základnej vojenskej služby alebo náhradnej služby od 29. septembra 1978 do 26. septembra 1980 a doba služobného pomeru v colnej správe (finančnej správe) od 1. decembra 1991 do 31. decembra 2014, nepovažuje za obdobie dôchodkového poistenia, a preto ju nie je možné účastníkovi konania na nárok na starobný dôchodok a určenie jeho sumy zhodnotiť.

16. Podľa § 274 ods. 1 zákona nároky vyplývajúce zo zaradenia do zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa zachovávajú.

17. Zamestnanie - funkcia colník, ktorú účastník konania vykonával v predchádzajúcich obdobiach nebola zaradená v rezortných zoznamoch v I. ani v II. pracovnej kategórii, účastník konania teda nevykonával zamestnanie vo zvýhodnenej pracovnej kategórii a ani dobu služby vo zvýhodnenej kategórii funkcií.

18. Ani podľa evidenčného materiálu účastníka konania, nachádzajúceho sa v informačnom systéme Sociálnej poisťovne, ústredie, nebola doba služby colníka zaradená do I. alebo do II. kategórie funkcií, bola zaradená do III. pracovnej kategórie.

19. Ustanovenie § 274 zákona má právny význam pre posúdenie, či účastník konania nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok s prihliadnutím na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

20. Nakoľko účastník konania nevykonával službu colníka vo zvýhodnenej kategórii funkcií, nie sú splnené podmienky na zníženie dôchodkového veku, a preto nie je možné posudzovať jeho nárok na starobný dôchodok podľa zovšeobecneného právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

21. Podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nároky poistencov vyplývajúce zo zaradenia doby služby do I. a II. kategórie funkcií sa musia podľa ustanovenia §274 zákona zachovať na nárok a určenie sumy starobného dôchodku vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, aj keď títo poistenci za dobu služby získali dávky v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia, pretože v sume výsluhového dôchodku neboli zohľadnené.

22. Vzhľadom na uvedené námietka účastníka konania týkajúca sa zhodnotenia obdobia služobného pomeru pre účely určenia sumy starobného dôchodku je neďôvodná, nakoľko účastníkovi konania bol priznaný výsluhový dôchodok a podľa preukázaného skutkového stavu výkon zamestnania colníka nebol zaradený do zvýhodnenej I. alebo II. kategórie funkcií, a z toho dôvodu pri hodnotení doby služby colníka nie je možné postupovať podľa ustálenej judikatúry a pri určení sumy dôchodku aplikovať čl. 33 Dohovoru.

23. Dobu výkonu služby a vymeriavacie základy dosiahnuté počas výkonu služby colníka nie je možné podľa právnych predpisov o sociálnom poistení hodnotiť pre nárok na starobný dôchodok vo všeobecnom systéme.

24. Vzhľadom na uvedené, nie je možné vyhovieť žiadosti účastníka konania o započítanie doby služobného pomeru v colnej správe od 1. decembra 1991 do 31. decembra 2014 a doby výkonu základnej vojenskej služby od 29. septembra 1978 do 26. septembra 1980 pre účely určenia sumy jeho starobného dôchodku, a preto bolo o jeho žiadosti o starobný dôchodok rozhodnuté správne.

25. K odvolacej námietke účastníka konania, týkajúcej sa diskriminácie, je potrebné poukázať na ustálenú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej je právo na užívanie práv zaručených Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, bez diskriminácie porušené, ak štáty bez objektívneho a rozumného ospravedlnenia zaobchádzajú odlišne s osobami v analogických situáciách alebo nezaobchádzajú odlišne s osobami, ktorých situácie sa citeľne líšia. Účastník konania neuviedol v odvolaní žiadnu konkrétnu námietku, ktorou by preukázal odlišné zaobchádzanie než s inými poistencami s rovnakými alebo podobnými skutkovými okolnosťami, resp. ktorí sa ocitli v podobnej situácii. Sociálna poisťovňa, ústredie nepostupovala v dôchodkovej veci účastníka konania účelovo ani diskriminačne, preto nie je predmetná námietka účastníka konania dôvodná.

26. Podľa § 196 ods. 7 zákona organizačná zložka Sociálnej poisťovne hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti.

27. Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne vyhodnotil v administratívnom spise účastníka konania všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti ako i každý dôkaz osobitne a dospel k záveru, že odvolanie účastníka konania nie je dôvodné.

II.

28. Včas podanou žalobou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia Generálneho riaditeľa žalovanej, ktoré žiadal zrušiť a vrátiť vec žalovanej na ďalšie konanie. Zároveň žiadal, aby mu boli nahradené trovy konania.

29. V časti I. opísal skutkový stav. Čo sa týka žalobných bodov uviedol, že „, s napadnutým rozhodnutím v časti určenia sumy starobného dôchodku nesúhlasím, preto proti nemu v tejto časti podávam z nižšie uvedených dôvodov túto žalobu, nakoľko po preštudovaní napadnutého rozhodnutia som toho názoru, že

a/ napadnuté rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, b/ skutkový stav, ktorý vzal žalovaný za základ napadnutého rozhodnutia je v rozpore s administratívnymi spismi a zistenie skutkového stavu bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci,

c/ napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov.

30. Žalovaný v napadnutom rozhodnutí poukazuje na ustanovenia § 60 ods. 2, § 255 ods. 5 a § 274 zákona o sociálnom poistení, ktorých nesprávnym výkladom a aplikáciou dospel k záveru, že obdobie dôchodkového poistenia, ktoré mi bolo zohľadnené pri priznaní nároku na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov (t.j. v osobitnom systéme sociálneho poistenia), nemožno zhodnotiť na účely nároku na starobný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení (v rámci všeobecného systému sociálneho poistenia). Nesprávnym právnym posúdením veci sa žalovaný snaží navodiť dojem, že takéto zhodnotenie by bolo možné iba v prípade zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie alebo v prípade, ak obdobie výkonu služby policajta nezakladá nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu. Takýmto nesprávnym výkladom a aplikáciou príslušných ustanovení zákona o sociálnom poistení žalovaný neprimerane zasiahol do môjho Ústavou garantovaného práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe (čl. 39 Ústavy SR). Primeraným je totiž len také hmotné zabezpečenie, ktoré zodpovedá celej dĺžke poistenia bez ohľadu na to, či poistenie bolo získané v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia (ktorý sa vyčlenil zo všeobecného systému dôchodkového poistenia) alebo iba vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Žalovaný pritom bez akýchkoľvek rozumných pochybností musí mať vedomosť o ustálenej rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu SR (žalovaný totiž bol účastníkom všetkých týchto konaní), ktorá určitú medzeru v zákone (niekedy označovanú až ako „dieru“) odstraňuje ústavne konformným výkladom zákona o sociálnom poistení. Požiadavka, aby žalovaný rozhodoval v súlade s touto ustálenou rozhodovacou činnosťou súdov SR priamo vyplýva z princípu právnej istoty, ako jedného zo základných princípov právneho štátu.

31. Pomerne rozsiahla judikatúra Najvyššieho súdu SR jednoznačne potvrdzuje názor, že na účely nároku na starobný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení je nutné zohľadniť všetky žiadateľom získané obdobia dôchodkového poistenia, teda aj obdobia zakladajúce nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov, a to aj v prípade, ak sa nejedná o výkon služby zaradenej do I. alebo II. pracovnej kategórie. Len takýto výklad zákona o sociálnom poistení garantuje reálny výkon práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe. Z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu následne vyplýva taktiež postup, akým spôsobom má žalovaný vypočítvať, resp. krátiť starobný dôchodok v prípade, ak niektorá časť zo získaných období dôchodkového poistenia zakladá nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu.

32. K podstatným právnym otázkam sa Najvyšší súd rozsiahlo vyjadril napr. v rozsudku sp.zn. 7So/138/2011 zo dňa 15. augusta 2012 (publikovanom pod R 83/2013). Podľa jeho názoru z právnych úprav, týkajúcich sa sociálneho poistenia alebo zabezpečenia rôznych skupín poistencov jednoznačne vyplýva, že všeobecný systém sociálneho poistenia a osobitný systém sociálneho poistenia (zabezpečenia príslušníkov ozbrojených zborov) sú založené na základe hodnotenia dôb poistenia (zamestnania) pre dávky dôchodkového poistenia. Kým zákon o sociálnom poistení upravuje nároky poistencov zo všeobecného systému sociálneho poistenia a jeho cieľom je zabezpečiť, aby doby poistenia boli poistencovi pre vznik nároku na dávky podmienené dosiahnutím veku alebo v dôsledku jeho nepriaznivého zdravotného stavu boli riadne zohľadnené, osobitné právne úpravy, používané v osobitnom systéme sociálneho poistenia obsahujú len úpravu, ktorá zabezpečuje užší okruh dávok dôchodkového poistenia a zohľadňuje ako dobu poistenia iba dobu výkonu služby (prípadne náhradnú dobu výkonu služby). Osobitný systém poistenia príslušníkov ozbrojených zborov neobsahuje úpravu starobných dôchodkov, sirotských a vdovských dôchodkov, ktoré by zohľadňovali dobu ich poistenia v celom rozsahu, a to aj v civilnom zamestnaní, ale obsahuje len úpravu výsluhových dôchodkov, sirotských výsluhových dôchodkov, vdovských výsluhových dôchodkov a invalidných výsluhových dôchodkov, ktoré sú založené len na hodnotení doby služby poistenca a vôbec nehodnotí dobu poistenia, ktorú poistenci získali vo všeobecnom systéme.

33. V dôsledku tejto skutočnosti potom vychádza záver, že poistenci osobitného systému sociálneho zabezpečenia sú vylúčení z pôsobnosti zákona o sociálnom poistení len v rozsahu zodpovedajúcom dobe poistenia v osobitnom systéme (s výnimkou prípadov podľa § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, ktorým sa pre nárok na tieto dávky hodnotí aj so započítaním doby služby v ozbrojených silách v celom rozsahu), ale nie v časti, upravujúcej nárok na starobný, predčasný starobný, invalidný, sirotsky, vdovský alebo vdovecký dôchodok. V dôsledku súbežného uplatňovania týchto systémov tak nesprávnym a výlučne gramatickým výkladom zákona dochádza k diskriminácii poistencov osobitného systému, lebo odporkyňa im niektoré doby poistenia nehodnotí vôbec, alebo im ich hodnotenie odsúva a aj mení podmienky alebo odníma výhody, poskytované poistencom v osobitnom systéme sociálneho poistenia. Takýto postup, pri ktorom sa nehodnotia príslušníkom ozbrojených zborov v čase vzniku nároku na výsluhovú dávku všetky doby poistenia, však právna úprava, pri ktorej došlo k odčleneniu dôchodkového zabezpečenia príslušníkov ozbrojených zborov do osobitného systému nemala za cieľ.

34. V záujme vysvetlenia správnej aplikácie zákona o sociálnom poistení aj v danej veci bolo preto potrebné skúmať pôsobnosť zákona o sociálnom poistení na tých poistencov, ktorí boli v určitom období poistení v inom dôchodkovom systéme na Slovensku. Pri posudzovaní tejto skutočnosti treba vziať zreteľ aj na skutočnosť, že nesprávnou aplikáciou zákona o sociálnom poistení dochádza k zhoršovaniu dôchodkového postavenia práve tých poistencov, ktorým v čase vzniku poistného vzťahu a aj počas jeho trvania právna úprava mala zabezpečovať komplexne výhodnejšie postavenie s prihliadnutím na náročné špecifiká ich služby.

35. Absolútne vylúčenie hodnotenia doby poistenia zo všeobecného systému u tých poistencov, ktorí získali dávky dôchodkového poistenia (zabezpečenia) v inom systéme sociálneho poistenia a nie v systéme všeobecnom, má za následok horšie zaobchádzanie s nimi, ako s poistencami, ktorí sú poistení v zahraničných systémoch sociálneho poistenia a u ktorých samotná poisťovňa vôbec nepochybuje o spôsobe výpočtu ich dôchodkových dávok spôsobom, krátenia ktorý zabezpečuje primerané poistné plnenie za obdobia, v ktorých boli poistení na Slovensku po zohľadnení dôb poistenia v iných systémoch. Postupom odporkyne sa napríklad pri dosiahnutí dôchodkového veku a započítaní dôb poistenia, získaných len vo všeobecnom systéme vymeriava poistencom dôchodok vo výške, akoby celkovo boli poistení len po krátky čas, a tým sa znižuje ich osobný mzdový bod a následne aj výška dôchodku. Nad akúkoľvek pochybnosť je takýto postup pre poistencov, ktorí získali časť poistenia v obidvoch systémoch nevýhodnejší, ako keby sa im pre vznik nároku hodnotila celá doba poistenia a poskytla sa im len zvyšná časť dôchodku, zodpovedajúca dobe poistenia vo všeobecnom systéme. Správne by preto odporkyňa mala pri rozhodovaní o nárokoch poistencov, ktorým bola priznaná niektorá z dávok výsluhového zabezpečenia poistencov osobitného systému najprv vypočítať teoretickú výšku dôchodku, ktorá by im patrila vtedy, ak by všetky doby poistenia získali vo všeobecnom systéme (samozrejme pri zachovaní výhod z preferovaných zamestnaní, teda napr. pri skoršom odchode do dôchodku), následne vypočítať teoretickú výšku dôchodku, ktorá by im patrila po zhodnotení doby poistenia v osobitnom systéme a odpočítať ju od teoretickej výšky dôchodku, vypočítanej pri zohľadnení celej doby poistenia a až takto vypočítaná dávka môže zachovať všetky oprávnené nároky uvedených poistencov osobitného systému a nebude poškodzovať odporkyňu.

36. Treba zdôrazniť, že navrhovateľovi bol od 1. novembra 2002 priznaný a vyplácaný výsluhový dôchodok, ktorý po dovŕšení dôchodkového veku pre vznik nároku na starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového zabezpečenia (poistenia) má charakter dávky v starobe, preto odporkyňa musí postupovať v súlade s článkom 33 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach vyhláseného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb. Starobný dôchodok navrhovateľa môže krátiť, a to primerane k počtu skončených rokov doby trvania služby profesionálneho vojaka rozhodujúcich pre výšku výsluhového dôchodku podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z.z. Iným postupom by určitá kategória poistencov v systéme vnútroštátnych poisťovacích a zabezpečovacích systémov bola znevýhodnená v porovnaní s poistencami vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia na Slovensku, a dokonca by s ňou odporkyňa zaobchádzala horšie, ako s poistencami poistenými v zahraničí, u ktorých o takomto krátení dôchodkov ani ona nemá pochybnosti.

37. K uvedeným záverom Najvyšší súd SR napríklad v rozsudku sp.zn. 9So/203/2016 zo dňa 27. júna 2018 dodáva, že zámerom zákonodarcu bolo zákonom č. 328/2002 Z. z. zabezpečiť, aby pomerná výška výsluhového dôchodku bola vyššia ako keby policajtom bola doba profesionálnej služby hodnotená len

vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia. Z toho teda vyplýva záver, že úmyslom zákonodarcu bolo, aby súčet výsluhového dôchodku a starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho poistenia bol vyšší, resp. aspoň rovnaký ako suma starobného dôchodku poistenca, ktorý by mal všetky doby poistenia (zamestnania) hodnotené len vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia (zabezpečenia).

38. Podľa čl. 39 Ústavy Slovenskej republiky, občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe. Primeraným je také hmotné zabezpečenie, ktoré zodpovedá celej dĺžke poistenia bez ohľadu na to, či poistenie bolo získané v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia (ktorý sa vyčlenil zo všeobecného systému dôchodkového poistenia) alebo iba vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia.

39. Správne by preto odporkyňa mala pri rozhodovaní o nárokoch poistencov, ktorým bola priznaná niektorá z dávok výsluhového zabezpečenia poistencov osobitného systému, najprv vypočítať teoretickú výšku dôchodku, ktorá by im patrila vtedy, ak by všetky doby poistenia získali vo všeobecnom systéme. Keďže výsluhový dôchodok má po dovŕšení dôchodkového veku pre vznik nároku na starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového zabezpečenia (poistenia) charakter dávky v starobe, odporkyňa by mala postupovať v súlade s článkom 33 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach, vyhláseného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb.. Starobný dôchodok navrhovateľa môže krátiť, a to primerane k počtu skončených rokov doby trvania služby policajta rozhodujúcich pre výšku výsluhového dôchodku podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z. z.. Iný postup by bol v priamom rozpore so zámerom zákonodarcu zabezpečiť vojakom a policajtom vyššiu úroveň ich zabezpečenia v starobe za dobu výkonu ich služby (zákon č. 328/2002 Z. z.) a táto kategória poistencov v systéme vnútroštátnych poisťovacích a zabezpečovacích systémov by bola znevýhodnená v porovnaní s poistencami vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia na Slovensku, a dokonca by s ňou odporkyňa zaobchádzala horšie, ako s poistencami poistenými v zahraničí, u ktorých o takomto krátení dôchodkov ani ona nemá pochybnosti.

40. Len výkladom relevantných predpisov spôsobom, ktorý najvyšší súd považuje za konformný s Ústavou Slovenskej republiky, najvyšší súd vo viacerých svojich rozhodnutiach judikoval, že výsluhový dôchodok má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa zákona o sociálnom poistení charakter dávky v starobe, ktorú má na mysli čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128. ... Súčasne je potrebné skonštatovať, že napriek už ustálenej judikatúre najvyššieho súdu ohľadom nároku poberateľov výsluhového dôchodku na starobný dôchodok zákonodarca doteraz v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 legislatívne neupravil osobitný spôsob výpočtu a krátenia starobného dôchodku. Pri absencii takej úpravy (rovnako ako pri pretrvávajúcej absencii zohľadnenia doterajšej judikatúry zákonnou úpravou nároku poberateľov výsluhových dôchodkov na zohľadnenie obdobia služby zakladajúcej nárok na výsluhový dôchodok aj na účely nároku a výšky starobného dôchodku) je potom úlohou súdu vysporiadať sa s touto „dierou v zákone“ tak, aby bolo zachované ústavou garantované právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe.

41. Odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že úpravu v zákone o sociálnom poistení, podľa ktorej vzhľadom na získanie doby služby policajta v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok by sa obdobie tejto služby v zmysle § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 tohto zákona vôbec nemalo hodnotiť, najvyšší súd preklenul svojou judikatúrou v prospech týchto poistencov. Súčasne však judikoval aj to, že odporkyňa môže vykonať krátenie tzv. teoretickej sumy v súlade s Čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 a to tak, že krátenie je možné vykonať len pomerne, o sumu zodpovedajúcu pomeru doby služby policajta k celkovej dobe poistenia tak vo všeobecnom ako aj osobitnom systéme sociálneho poistenia, najviac však o sumu výsluhového dôchodku.

42. Všetky tieto právne závery potvrdzuje Najvyšší súd dlhodobo a opakovane aj vo svojej ďalšej rozhodovacej činnosti, napríklad v rozsudku sp. zn. 9So/108/2015 zo dňa 28.02.2017 (ktorého ústavnosť potvrdil Ústavný súd SR uznesením sp. zn. II. ÚS 389/2017-18 zo dňa 22.06.2017), v rozsudku sp. zn. 9So/151/2016 zo dňa 27.6.2018 (ktorého ústavnosť potvrdil Ústavný súd SR uznesením sp. zn. IV. ÚS 624/2018-17 zo dňa 16.11.2018), v rozsudku sp.zn. 9So/138/2011 zo dňa 22.8.2012, v rozsudku sp.zn. 10So/59/2014 zo dňa 15.4.2015, či v rozsudku sp.zn. 9Sk/5/2019 z 30.6.2020.

43. Z právnej vety rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7So/138/2011 zo dňa 15.08.2012 (publikovaného pod R 83/2013) jasne vyplýva, že priznanie výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov nevyklučuje, aby obdobie výkonu služby profesionálneho vojaka (policajta a vojaka prípravnej služby, tiež colníka) bolo považované za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, ktoré je významné pre zistenie výšky starobného dôchodku. Toto rozhodnutie nadväzuje na rozhodnutie sp. zn. 9 So 214/2008 zo dňa 28.10.2009 (publikované pod R 55/2011), z ktorého vyplýva právny záver, že výsluhový dôchodok môže od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení plniť funkciu starobného dôchodku z osobitného systému dôchodkového poistenia. Pri určení výšky starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho poistenia je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby hodnotené na účely výsluhového dôchodku. Až po takom stanovení výšky starobného dôchodku, možno sumu starobného dôchodku krátiť podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach č.128, ktorý bol vyhlásený v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb. a to v pomernej časti zodpovedajúcej zhodnotenej dobe služby, maximálne o sumu výsluhového dôchodku.

44. Plne rešpektujem, že po dovŕšení dôchodkového veku plní dávka výsluhového zabezpečenia funkciu starobného dôchodku vo výške, ktorá zodpovedá už zhodnotenej dobe dôchodkového poistenia, pre účely priznania výsluhovej dávky, preto je dôvodné teoretickú sumu starobného dôchodku vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia pomerne krátiť. Samozrejme netreba zabúdať na to, že pri súbahu dávok má žiadateľ nárok na tú dávku, ktorá je vo vyššej sume. Ak ale v mojom prípade sociálna poisťovňa postupovala tak, že pre účely rozhodnutia o nároku na starobný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení absolútne vylúčila doby poistenia, ktoré som získal v osobitnom systéme sociálneho poistenia, jej rozhodnutie malo za následok porušenie môjho ústavného práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe. Následkom priznania výsluhového dôchodku je krátenie teoretickej sumy starobného dôchodku vypočítaného podľa zákona o sociálnom poistení, nie vylúčenie všetkých (na účely výsluhového dôchodku zohľadnených) období výkonu služby colníka. Opakujem, že primerané zabezpečenie je len také, ktoré zohľadňuje celé obdobie môjho dôchodkového poistenia, ako aj zárobky dosiahnuté v celom rozhodujúcom období tak, ako je tomu u ktoréhokoľvek iného poistenca, ktorý dovŕšil dôchodkový vek a obdobie dôchodkového poistenia získal len vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia.

45. Odkaz žalovaného v odôvodnení napadnutého rozhodnutia na ust. § 274 zákona o sociálnom poistení je v mojej veci bezpredmetný. Ani toto zákonné ustanovenie nevyklučuje záver, že u všetkých výsluhových dôchodcov, bez ohľadu na to, či ich služba bola alebo nebola zaradená do zvýhodnenej kategórie, dochádza k zásahu do ich práv, ak im nebola zohľadnená celá doba ich účasti na dôchodkovom poistení. Rozhodovacia prax Najvyššieho súdu vyvracia závery žalovaného, že judikatúra a aplikácia čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 je použiteľná len na výsluhových dôchodcov zaradených v I. a II. kategórii. Výkladom ust. § 60 ods. 2, § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení dospel Najvyšší súd opakovane k záveru (zovšeobecnenému zverejnením v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk č. R 55/2011), že priznanie výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov nevyklučuje, aby obdobie výkonu štátnej služby nebolo považované za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona o sociálnom poistení, ktoré je významné pre zistenie vzniku nároku poistenca na starobný dôchodok a určenie jeho výšky.

46. Z ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu nepochybne vyplýva, že pre posúdenie vzniku nároku na starobný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení a určenie sumy starobného dôchodku, mala sociálna poisťovňa zhodnotiť celú dobu môjho dôchodkového poistenia, teda obdobie dôchodkového poistenia získané vo všeobecnom a aj v osobitnom systéme sociálneho poistenia. Až z takto zistenej doby dôchodkového poistenia mala vypočítať teoretickú výšku dôchodku, ktorá by mi patrila po zhodnotení celej doby dôchodkového poistenia v osobitnom aj všeobecnom systéme, a od takto určenej sumy starobného dôchodku mala následne podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 odpočítať sumu starobného dôchodku pripadajúcu na obdobie dôchodkového poistenia získané výkonom služby, za ktorý mi bola poskytnutá dávka výsluhového zabezpečenia. Takýmto spôsobom však v mojom prípade správne orgány nepostupovali.

47. Nesprávne právne posúdenie veci muselo mať výrazný vplyv na môj nárok na starobný dôchodok. Jeho následkom totiž boli obdobia od 29.09.1978 do 26.09.1980 a od 01.12.1991 do 31.12.2014 pri

výpočte môjho nároku na starobný dôchodok podľa § 66 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, nezákonne vylúčené z obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok. Pri výpočte starobného dôchodku ma tým žalovaný ukrátil o obdobie dôchodkového poistenia v celkovom rozsahu 25 rokov a 36 dní. Tieto obdobia následne neboli zohľadnené ani ako rozhodujúce obdobia na účely výpočtu priemerného osobného mzdového bodu podľa § 63 ods. 6 zákona o sociálnom poistení (v prípade ich zohľadnenia by som po 1. januári 1984 dosiahol najmenej 22 kalendárnych rokov). Na účely výpočtu priemerného osobného mzdového bodu neboli zohľadnené ani osobné vymeriavacie základy, ktoré som dosiahol v období od 29.09.1978 do 26.09.1980 a od 01.12.1991 do 31.12.2014.

48. Ako som uviedol vyššie, v prípade správneho právneho posúdenia veci by musel žalovaný dospieť k jednoznačnému záveru o nutnosti zohľadnenia doby môjho služobného pomeru v colnej správe od 01.12.1991 do 31.12.2014, ako aj doby výkonu základnej vojenskej služby od 29.09.1978 do 26.09.1980 pri výpočte starobného dôchodku.

49. Žalovaný považoval určenie obdobia môjho dôchodkového poistenia na 6263 dní, t.j. 17 rokov a 58 dní za správne. Z obsahu administratívneho spisu však vyplýva, že okrem tohto obdobia som ako vojak, resp. neskôr colník získal obdobie dôchodkového poistenia v rozsahu ďalších 25 rokov a 36 dní. V časti týkajúcej sa určenia obdobia dôchodkového poistenia preto napadnuté rozhodnutie nezodpovedá obsahu administratívneho spisu, keďže ten potvrdzuje obdobie v celkovom rozsahu 42 rokov a 94 dní.

50. Uvedené platí obdobne aj pri určení rozhodujúceho obdobia na účely výpočtu priemerného osobného mzdového bodu. Obsah administratívneho spisu totiž potvrdzuje, že do tohto obdobia mala byť zahrnutá taktiež doba výkonu môjho služobného pomeru. Nebola daný žiadny zákonný dôvod na vylúčenie týchto rokov z rozhodujúceho obdobia na účely § 63 zákona o sociálnom poistení.

51. V časti týkajúcej sa výpočtu môjho priemerného osobného mzdového bodu bolo zistenie skutkového stavu nedostatočné, pretože žalovaný, ani prvostupňový orgán sa vo svojich rozhodnutiach vôbec nezaoberali hodnotami osobných mzdových bodov, ktoré som získal počas obdobia od 29.09.1978 do 26.09.1980 a od 01.12.1991 do 31.12.2014. Ich nezohľadnenie muselo mať zásadný vplyv na výpočet môjho priemerného osobného mzdového bodu, pretože práve ako colník som dosahoval výrazne vyššie osobné mzdové body (t.j. môj služobný plat bol vyšší ako všeobecný vymeriavací základ v daných rokoch) ako tomu bolo počas mojich „civilných“ zamestnaní. Aj k odvolaniu proti prvostupňovému rozhodnutiu priložená Informácia o stave individuálneho účtu poistenca k 31.12.2003 preukazuje, že napríklad v roku 1992 som dosiahol osobný mzdový bod vo výške 1,2946, v roku 1993 vo výške 1,5197, v roku 1994 vo výške 1,5453, v roku 1995 vo výške 1,4001 a tak ďalej.

52. Pokiaľ žalovaný konštatuje, že v mojej veci nedošlo k diskriminačnému postupu a že jeho rozhodnutie vychádza z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu, v tejto časti odôvodnenie napadnutého rozhodnutia nezodpovedá štandardom vyplývajúcim z § 209 zákona o sociálnom poistení. Žalovaný neuvádza žiadnu konkrétnu ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu, ktorá by potvrdzovala správnosť jeho záverov. Rovnako tak žalovaný nevysvetľuje, prečo v mojom prípade nie je vylúčenie období služobného pomeru pri výpočte starobného dôchodku diskriminačné. Ako vyplýva aj z mojej argumentácie uvedenej v časti „Ad a/“ tejto žaloby, ustálená judikatúra Najvyššieho súdu jednoznačne a opakovane zdôrazňuje, že pri posudzovaní nároku na starobný dôchodok v obdobných veciach nezaradenie pracovnej pozície do I. alebo II. kategórie nebráni zohľadneniu obdobia výkonu služby colníka (a počas nej získaných výpočtových základov) pri výpočte nároku na starobný dôchodok, práve naopak. Žalovaný sa potom v napadnutom rozhodnutí zjavne od ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu (o ktorej musí mať vedomosť, keďže bol účastníkom daných konaní) odchýlil, pričom takýto svoj odklon a jeho legitimitu ani len náznakom nezdôvodnil.“

III.

53. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe uviedla, že Generálny riaditeľ žalovanej podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. (ďalej len „zákona č. 461/2003 Z. z.“) rozhodnutím č. XXX XXX XXXX 0 zo dňa 28. novembra 2020 potvrdil napadnuté rozhodnutie žalovanej, ústredie č. XXX XXX XXXX 0 zo dňa 7. júla 2020, ktorým žalobcovi žalovaná, ústredie podľa § 65, § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov priznala starobný dôchodok od 24. marca 2020 v sume 194,60 EUR mesačne.

54. Proti rozhodnutiu generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX 0 zo dňa 28. novembra 2020 podal žalobca v zákonom stanovenej lehote správnu žalobu, v ktorej uvádza, že s vyššie uvedeným rozhodnutím v časti určenia sumy starobného dôchodku nesúhlasí, nakoľko je toho názoru, že napadnuté rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, skutkový stav je v rozpore s administratívnymi spismi, zistenie skutkového stavu bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci a napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov. Ďalej uvádza, že pri určení výšky starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho poistenia je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby hodnotené na účely výsluhového dôchodku. Až po takom stanovení výšky starobného dôchodku, možno sumu starobného dôchodku krátiť podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkách č. 128, ktorý bol vyhlásený v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb. a to v pomernej časti zodpovedajúcej zhodnotenej dobe služby, maximálne o sumu výsluhového dôchodku. Zároveň poukazuje na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré rozhodovali v rovnakých veciach.

55. K správnej žalobe žalovaná uvádza nasledovné:

Žalobca žiadosťou, ktorá bola spísaná dňa 2. júna 2020 požiadal žalovanú o priznanie starobného dôchodku od 24. marca 2020.

56. Rozhodnutím žalovanej, ústredie č. XXX XXX XXXX 0 zo dňa 7. júla 2020, bol žalobcovi podľa § 65, § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov od 24. marca 2020 priznaný starobný dôchodok v sume 194,60 EUR mesačne.

57. Podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 555/2007 Z. z. poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

58. Žalobca zákonom stanovený dôchodkový vek podľa § 65 ods. 2 a prílohy č. 3a zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov dosiahol dovŕšením 62 rokov a šiestich kalendárnych mesiacov dňa 24. marca 2020.

59. Obe zákonom stanovené podmienky nároku na starobný dôchodok žalobca splnil od 24. marca 2020, preto mu bol v súlade s jeho žiadosťou, starobný dôchodok od uvedeného dňa priznaný.

60. K 24. marcu 2020 žalobca dosiahol dôchodkový vek a získal celkovo 17 rokov a 58 dní obdobia dôchodkového poistenia, čím splnil podmienky nároku na starobný dôchodok.

61. Podľa § 60 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta a profesionálneho vojaka, ak toto obdobie policajt a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

62. Podľa § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

63. Žalobcovi bol od 1. januára 2015 priznaný výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a doplnení niektorých zákonov.

64. Na účely priznania výsluhového dôchodku bola žalobcovi, podľa potvrdenia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky zo dňa 10. februára 2015, zhodnotená doba výkonu štátnej služby potvrdená Colným úradom Michalovce pod sp. zn. XXXXXXXX/X/XXXX/XXXX zo dňa 7. januára 2015 nasledovne:
1) doba výkonu základnej vojenskej služby alebo náhradnej služby od 29. septembra 1978 do 26. septembra 1980,
2) doba trvania služobného pomeru v colnej správe od 1. decembra 1991 do 31. decembra 2014.

65. Zamestnanie - funkcia colník, ktorú žalobca vykonával, nebola zaradená v rezortných zoznamoch v I. ani v II. pracovnej kategórii.

66. Podľa preukázaného skutkového stavu, ak výkon zamestnania colníka nebol zaradený do zvýhodnenej I. alebo II. kategórie funkcií, nie je možné pri hodnotení doby služby colníka postupovať podľa ustálenej judikatúry a aplikovať pre určenie sumy starobného dôchodku článok 33 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach č. 128, podľa ktorého sa má určiť suma starobného dôchodku žalobcu krátením o dobu získanú z osobitného systému sociálneho poistenia zhodnotenú pre výsluhový dôchodok.

67. Ustanovenie § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. má právny význam pre posúdenie, či žalobca nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok s prihliadnutím na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

68. Nakoľko žalobca nevykonával službu colníka vo zvýhodnenej kategórii funkcií, nie sú splnené podmienky na zníženie dôchodkového veku, a preto nie je možné posudzovať jeho nárok na starobný dôchodok podľa zovšeobecneného právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

69. Podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nároky poistencov vyplývajúce zo zaradenia doby služby do I. a II. kategórie funkcií sa musia podľa ustanovenia § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. zachovať na nárok na určenie sumy starobného dôchodku vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, aj keď títo poistenci za dobu služby získali dávky v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia, pretože v sume výsluhového dôchodku neboli zohľadnené.

70. Vzhľadom na uvedené námietka žalobcu týkajúca sa zhodnotenia obdobia služobného pomeru pre účely určenia sumy starobného dôchodku je nedôvodná, nakoľko žalobcovi bol priznaný výsluhový dôchodok a podľa preukázaného skutkového stavu výkon zamestnania colníka nebol zaradený do zvýhodnenej I. alebo II. kategórie funkcií, a z toho dôvodu pri hodnotení doby služby colníka nie je možné postupovať podľa ustálenej judikatúry a pri určení sumy dôchodku aplikovať čl. 33 Dohovoru.

71. Dobu výkonu služby a vymeriavacie základy dosiahnuté počas výkonu služby colníka nie je možné podľa právnych predpisov o sociálnom poistení hodnotiť pre nárok na starobný dôchodok vo všeobecnom systéme.

72. Žalobca v správnej žalobe dáva do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 7So/138/2011 zo dňa 15. augusta 2012, poukazovanie na uvedený rozsudok však nie je dôvodné, pretože v danom konaní išlo o inú skutkovú situáciu ako v konaní žalobcu. V uvedenom rozsudku rozhodol súd v prípade poistenca, ktorý získal dobu služby v osobitnom systéme, zaradenú do zvýhodnenej kategórie funkcií, v rozsahu zakladajúcom nárok na zníženie dôchodkového veku, preto právny záver tohto rozsudku nemožno aplikovať v prípade žalobcu.

73. V právnom systéme Slovenskej republiky rozsudok súdu nie je prameňom práva, ale iba rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré sú uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky sú zjednocujúcim výkladom k právnym predpisom. Preto poukazovanie na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré nie sú uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a súdov Slovenskej republiky považuje žalovaná za nedôvodné, pretože právny názor uvedený v žalobcom uvádzaných rozsudkoch doposiaľ nebol zovšeobecnený.

74. Pri posudzovaní nároku na starobný dôchodok žalobcu možno v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupovať len podľa účinnej právnej úpravy.

75. Dobu poistenia, ktorá bola žalobcovi zhodnotená na výsluhový dôchodok nemožno hodnotiť na nárok na starobný dôchodok zo všeobecného systému podľa § 60 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 334/2011 Z. z. a § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z.

76. Žalovaná sa pridriava skutkových a právnych dôvodov uvedených v rozhodnutí generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX 0 zo dňa 28. novembra 2020 a trvá na správnosti napadnutého

rozhodnutia žalovanej, ústredie č. XXX XXX XXXX 0 zo dňa 7. júla 2020, ktoré je vecne totožné s rozhodnutím generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX 0 zo dňa 28. novembra 2020. Žalovaná má zato, že predmetné rozhodnutia sú zákonné a správne.

77. Vzhľadom na uvedené skutkové a právne dôvody žalovaná uplatnený nárok v celom rozsahu neuznáva a žiada, aby Krajský súd v Prešove podľa § 190 SSP žalobu ako nedôvodnú zamietol.

78. Zároveň žalovaná uviedla, že nežiada správny súd, aby vo veci nariadil pojednávanie.

IV.

79. Právny zástupca žalobcu vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej zotrval na skutkovej a právnej argumentácii uvedenej v žalobe a navrhol rozhodnúť v súlade s petitom žaloby.

V.

80. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. správneho súdneho poriadku (ďalej len SSP) v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

81. Podľa § 2 ods. 2 SSP každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

82. Podľa § 23 ods. 2 písm. b) SSP sudca na krajskom súde koná a rozhoduje o správnych žalobách v sociálnych veciach.

83. Podľa § 199 ods. 1 písm. a) SSP sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

84. Podľa § 199 ods. 3 SSP ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

85. Podľa § 191 ods. 1 písm. c) SSP správny súd rozsudkom zruší napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy, ak vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci.

86. Podľa § 191 ods. 4 SSP ak správny súd zrušuje rozhodnutie alebo opatrenie, podľa okolností môže aj bez návrhu súčasne vysloviť, že vec sa vracia na ďalšie konanie žalovanému, prípadne orgánu verejnej správy podľa odseku 3. Ak správny súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, lehota na vydanie rozhodnutia alebo opatrenia v ďalšom konaní začne orgánu verejnej správy plynúť až po doručení všetkých administratívnych spisov pripojených k pojednávanej veci.

87. S poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia správny súd preskúmal napadnuté rozhodnutia a konanie, ktoré mu predchádzalo. Oboznámil sa s obsahom administratívneho spisu, vzhľadom na skutočnosť, že žalobca ani žalovaný nežiadali o nariadenie pojednávania, podľa § 107 ods. 2 SSP správny súd rozhodol bez nariadenia pojednávania s tým, že podľa § 137 ods. 4 SSP miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil v zákonnej lehote na úradnej tabuli krajského súdu aj na jeho webovej stránke a dospel k záveru, že žaloba je dôvodná, lebo rozhodnutie správneho orgánu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

88. Predmetom preskúmania je rozhodnutie, ktorým príslušný správny orgán odvolanie žalobcu zamietol a rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava potvrdil.

89. Sociálna poisťovňa, ústredie Bratislava rozhodnutím zo dňa 07.07.2020 podľa § 65, § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len zákona) priznala žalobcovi starobný dôchodok v sume 194,60 Eur mesačne od 24.03.2020. Na účely výpočtu starobného dôchodku zohľadnila žalobcovi 6 263 dní dôchodkového poistenia, t.j. 17 rokov a 58 dní (17,1590 rokov, ktoré žalobca získal v rozmedzí rokov 1972 až 1991). Za rozhodujúce obdobie pre výpočet priemerného osobného mzdového bodu považoval roky 1972 až 1975, 1978, 1980 až 1991.

90. Vzhľadom na obsah žaloby bola medzi účastníkmi sporná otázka celkovej doby dôchodkového poistenia, ktorá bezprostredne súvisela aj s otázkou hodnotenia doby výkonu služby žalobcu ako príslušníka Colnej správy Slovenskej republiky pre nárok na starobný dôchodok. Z administratívneho spisu vyplýva, že žiadosťou zo dňa 02.06.2020 žalobca žiadal o priznanie starobného dôchodku od 24.03.2020. Z obsahu administratívneho spisu taktiež vyplýva, že žalobcovi bol rozhodnutím Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky zo dňa 29.01.2015 číslo: XXXXXXXX/X/XXXXX/XXXX-X priznaný výsluhový dôchodok podľa § 143aa písm. a), § 143ab ods. 1, § 143ac ods. 1 písm. a) v spojení s § 58, § 60 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z.z. od 01.01.2015 vo výške 592,94 Eur mesačne.

91. Generálny riaditeľ žalovanej v preskúmanom rozhodnutí argumentoval tým, že na účely priznania výsluhového dôchodku bola žalobcovi podľa potvrdenia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky zo dňa 10.02.2015 zhodnotená doba výkonu štátnej služby potvrdená Colným úradom Michalovce pod č. XXXXXXXX/X/XXXX/XXXX zo dňa 07.01.2015 a to doba služobného pomeru v colnej správe (finančnej správe) od 01.12.1991 do 31.12.2014 a doba výkonu základnej vojenskej služby alebo náhradnej služby od 29.09.1978 do 26.09.1980. Zároveň konštatoval, že podľa potvrdenia táto doba zamestnania nebola v predchádzajúcich obdobiach zaradená v rezortných zoznamoch v I. ani II. pracovnej kategórii. Pretože žalobca získal obdobie služby v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu, v súlade s § 255 ods. 5 zákona túto dobu základnej vojenskej služby alebo náhradnej služby od 29.09.1978 do 26.09.1980 a dobu služobného pomeru v colnej správe od 01.12.1991 do 31.12.2014 nepovažuje za obdobie dôchodkového poistenia.

92. Podľa § 65 ods. 1 zákona poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

93. Žalobca dosiahol dôchodkový vek podľa § 65 ods. 2 a prílohy č. 3 k zákonu dovŕšením 62 rokov a 6 kalendárnych mesiacov dňa 24.03.2020.

94. Podľa § 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto dohovoru krátiť alebo zastaviť za určitých podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

95. Výsluhový dôchodok priznaný ako dávka sociálneho zabezpečenia podľa zákona č. 328/2002 Z.z. môže od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení) plniť funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho zabezpečenia (poistenia) len vtedy, ak jeho výška zodpovedá výške starobného dôchodku, primeranej dobe trvania služobného pomeru.

96. Pri určení výšky starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia (poistenia) je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby, ktoré boli zhodnotenú na účely výsluhového dôchodku a v nich dosiahnuté hrubé zárobky a to bez ohľadu na skutočnosť, v akom rozsahu a v akej kategórii funkcií bola doba výkonu služby hodnotená. Až po takomto stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť v pomernej časti, zodpovedajúcej zhodnotenej dobe služby, najviac o sumu výsluhového dôchodku.

97. Vzhľadom na uvedené pochybil Generálny riaditeľ žalovanej, ak nereagoval na dôvodnú námietku žalobcu uvedenú v odvolaní a v rozhodnutí argumentoval tým, že uvedený postup je možné uplatniť len v prípade poistencov, ktorí získali dobu služby v osobitnom systéme, zaradenú do zvýhodnenej kategórii funkcií zakladajúcu nárok na zníženie dôchodkového veku.

98. V tejto súvislosti správny súd poukazuje, že postup krátenia starobného dôchodku v prípade súbehu s výsluhovým dôchodkom bol predmetom právneho posudzovania vo viacerých rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na čo poukazuje aj žalobca v žalobe, okrem iného aj v rozsudkoch sp. zn. 9So/151/2016 zo dňa 27.06.2018, ktorý bol napadnutý sťažnosťou na Ústavnom súde Slovenskej republiky, ktorý sťažnosť odmietol uznesením sp. zn. IV. ÚS 624/2018 - 17 zo dňa 17.11.2018, ústavný súd uviedol: „Treba prisvedčiť navrhovateľovi, že zákonodarca doteraz na vykonanie čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 neustanovil možnosť a postup krátenia starobného dôchodku v prípade jeho súbehu s výsluhovým dôchodkom z osobitného systému sociálneho zabezpečenia. Taktiež je však potrebné zdôrazniť aj to, že zákon č. 461/2003 Z.z. priamo z ustanovenia § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 vylúčil možnosť započítania obdobia služby policajta, získaného v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok (min. 15 rokov) do obdobia dôchodkového poistenia. Len výkladom relevantných predpisov spôsobom, ktorý najvyšší súd považuje za komfortný s Ústavou Slovenskej republiky, najvyšší súd vo viacerých svojich rozhodnutiach judikoval, že výsluhový dôchodok má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa zákona o sociálnom poistení charakter dávky v starobe, ktorú má na mysli čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128. Bez tejto judikatúry by odporkyňa pre nárok na starobný dôchodok v zmysle vyššie uvedených ustanovení § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení vôbec nemohla pre nárok a výšku starobného dôchodku započítať navrhovateľovi dobu služby v policajnom zbore. Súčasne je potrebné skonštatovať, že napriek už ustálenej judikatúre najvyššieho súdu ohľadom nároku poberateľov výsluhového dôchodku na starobný dôchodok, zákonodarca v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 legislatívne neupravil osobitný spôsob výpočtu a krátenia starobného dôchodku. Pri absencii takejto úpravy je potom úlohou súdu vysporiadať sa s touto „dírou v zákone „ tak, aby bolo zachované ústavou garantované právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe

99. Mechanizmus krátenia starobného dôchodku poistencom, ktorým vznikol nárok aj na výsluhový dôchodok a to tak, že krátenie je možné vykonať len pomerne k počtu rokov rozhodných pre výpočet ich výsluhového dôchodku k celkovej dobe poistenia vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, najviac však o sumu výsluhového dôchodku, odobril vo svojej judikatúre ústavný súd aj v rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 389/2017, IV. ÚS 270/2018.

100. S poukazom na uvedené správny súd zrušil rozhodnutie Generálneho riaditeľa žalovanej a vrátil vec žalovanej na ďalšie konanie.

101. Úlohou žalovanej v ďalšom konaní bude opätovne rozhodnúť o žiadosti žalobcu o priznanie starobného dôchodku, pričom je povinná dôsledne postupovať podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach vyhláseného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb., podľa ktorého starobný dôchodok žalobcu možno iba krátiť a to primerane k počtu skončených rokov doby trvania jeho služby colníka, rozhodujúcich pre výšku výsluhového dôchodku podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z.z.

102. O náhrade trov konania správny súd rozhodol podľa § 175 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 SSP a priznal úspešnému žalobcovi voči žalovanej právo na úplnú náhradu trov konania s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením (§ 175 ods. 2 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia krajského súdu oprávnenému subjektu, ktorú je potrebné podať na Krajský súd v Prešove (§ 443 ods. 1 v spojení s § 444 ods. 1 S.s.p.).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“), návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 1,2 S.s.p.).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d), je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 ods. 1,2 S.s.p.).